

Vier financiers achter de rechtszaken van de broers Vollenbroek

Wie zijn de geldschieters achter de juridische procedures tegen vergunningen van (agrarische) ondernemers? De procedures van de gebroeders Johan en Frans Vollenbroek hebben opmerkelijke financiers. De broers werken nauw samen en worden financieel gesteund door fondsen die gelieerd zijn aan een juristenopleiding en media. In dit artikel worden vier geldschieters onder de loep genomen.

De broers Johan en Frans Vollenbroek werken nauw samen in hun juridische strijd tegen vergunningen van (agrarische) ondernemers. De een vanuit MOB, de ander vanuit Advocaat van de Aarde.

Het onderuit procederen van vergunningen is het doel, al wordt daar naar buiten toe omfloerst over gesproken. De Vollenbroeken houden 'de overheid bij de les' of

procederen 'voor de natuur'.

Frans haalt met zijn Advocaat van de Aarde geld op. Een groot deel wordt gebruikt voor procedures van MOB. Ook partnerorganisaties Meten=Weten, Werkgroep Behoud de Peel en Pesticide Action Network Nederland delen mee. Advocaat van de Aarde noemt in haar financiële jaarverslagen waar het geld vandaan komt. Vier geldschieters worden onder de loep genomen. ►

De broers Frans (l) en Johan Vollenbroek werken nauw samen in hun juridische strijd. Daarvoor ontvangen zij geld uit meerdere fondsen.

Foto: Merlijn Doornik/Lumen

Vier financiers

OSR Juridische Opleidingen (via Stichting Allemansrecht)

Stichting Allemansrecht ondersteunt Advocaat van de Aarde om te groeien en te professionaliseren. De stichting is één-op-één gekoppeld aan OSR Juridische Opleidingen. OSR biedt cursussen en coaching aan voor juristen en noemt zich marktleider op dit gebied. Jaarlijks worden meer dan 4.500 juristen en advocaten getraind. Zouden de cursisten weten dat een deel van de cursuskosten naar 'de Vollenbroeken' gaat? En dat het geld wordt besteed aan het structureel aanvechten van vergunningen van agrarische bedrijven?

Petra Jungjohann, directeur-bestuurder van OSR: "De winst van OSR vloeit naar de Stichting Allemansrecht, waarmee zij projecten ondersteunt die de toegang tot het recht verbeteren. Tussen OSR en de stichting bestaat een bestuurlijke scheiding. OSR en Stichting Allemansrecht hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid en besluitvorming. De stichting bepaalt zelfstandig welke projecten zij ondersteunt. OSR heeft daarin geen stem. Stichting Allemansrecht zet de ondersteunde projecten openlijk op de website. Die informatie is voor iedereen toegankelijk, dus ook voor OSR en haar cursisten." OSR Opleidingen gaat er dus vanuit dat cursisten zelf het nodige spuurwerk verrichten om erachter te komen dat zij meebetalen aan de rechtszaken van de gebroeders Vollenbroek.

Kunnen agrariërs ook geld krijgen voor het overeind houden van hun vergunning? Voor deze vraag moeten we bij het bestuur van de Stichting Allemansrecht zijn. "Wij ondersteunen alleen organisaties, geen personen. Iedere organisatie die kan bijdragen aan een betere toegankelijkheid van het recht kan een aanvraag indienen. Het spreekt voor zich dat dit ook organisaties van agrariërs kunnen zijn."

Stichting Democratie en Media (mede-eigenaar Volkskrant, AD, Trouw)

Stichting Democratie en Media (SDM) doneerde 50.000 euro aan Advocaat van de Aarde (Jaarverslag 2023), voor het verbeteren van de toegang tot het recht voor burgerinitiatieven die opkomen voor de natuur.

SDM zegt te investeren in onafhankelijke, kritische journalistiek en in een sterke, integere democratische rechtsstaat. SDM is voor 14,27% mede-eigenaar van DPG Media (uitgever van onder meer Volkskrant, AD, Trouw, Het Parool) en De Correspondent (10%). In de afgelopen jaren werden subsidies verstrekt aan onder meer Villamedia, het vakblad voor journalisten (70.000 euro), de bijzondere leerstoel onderzoeksjournalistiek aan de Vrije Universiteit Amsterdam (50.000 euro), Stichting Stem op een Vrouw (30.000 euro) en tientallen andere organisaties.

De inkomsten van SDM komen uit de beleggingsresultaten van het eigen vermogen. Het belegbaar vermogen is circa 140 miljoen euro. Dit vermogen is in 2009 tot stand gekomen bij de verkoop van een meerderheidsbelang in PCM Uitgevers aan De Persgroep (nu DPG Media). Dat geld wordt nu geïnvesteerd in de missie van Stichting Democratie en Media.

De positie van SDM is opmerkelijk. De stichting is verweven met de journalistiek, maar ook met het juridische werk van de broers Vollenbroek. In 2025 stuurde SDM namens de mediasector (publieke omroepen zoals de NOS, commerciële omroepen, persbureau ANP, journalistenbond NVJ etc.) tijdens de kabinetsformatie een brandbrief naar informateur Sybrand Buma. De mediasector waarschuwde de informateur voor de mondiale techreuzen, die de journalistiek zouden bedreigen. "Niet Nederlandse redacties of journalisten bepalen straks welke informatie mensen bereikt, maar Amerikaanse en Chinese bedrijven die onze democratische waarden niet onderschrijven", waarschuwde het mediacollectief.

Mirjam van der Zijden-Grotjohann bevestigt dat haar organisatie Advocaat van de Aarde heeft gesteund. "Dat was eenmalig in 2023. Deze steun paste toen binnen onze eenmalige oproep 'Versterking van de toegang tot het recht'. Destijds kon iedereen een aanvraag indienen bij ons fonds." Boeren ook om hun vergunning overeind te houden? Van der Zijden-Grotjohann: "Initiatieven en organisaties die expliciet werden uitgesloten van een bijdrage waren projecten met hoofdzakelijk partijpolitieke of religieuze doelstellingen, projecten van overheidsinstanties, zuiver educatieve projecten en initiatieven met een louter commerciële doelstelling."

Filantroop Fred Matser (via Fred Foundation)

Fred Matser stond in 2023 op plek 266 in de Quote 500, met een geschat vermogen van 145 miljoen euro. Dat vermogen is opgebouwd door zijn vader, Johan Matser, een van de eerste projectontwikkelaars in Nederland. In de jaren vijftig en zestig begon hij met het opkopen van grond om daar woningen, winkelcentra en kantoren te bouwen. In 1977 overleed vader Matser en liet zijn zoon een aanzienlijke erfenis na. Fred Matser trok ook zelf een aantal jaren aan de touwtjes van het vastgoedbedrijf, maar deed het daarna van de hand.

Matser vestigt zich op een landgoed van 80 hectare in Driebergen (U), en schenkt zijn erfenis aan doelen die hij belangrijk vindt. Op zijn landgoed wordt Voedselbos Binnenbos aangelegd, dat op afspraak te bezoeken is. "Ons doel is voor agrariërs in de regio een voorbeeldlocatie te zijn, waarin ze zien wat mogelijk is", staat in een uitnodiging.

Fred Foundation, één van de foundations van Matser, draagt bij aan de financiële middelen van Advocaat van de Aarde. De organisatie antwoordt niet op vragen van Staf.

Techmiljardair John Caspers (via Tanka Foundation)

Tanka Foundation maakt eveneens geld over naar Advocaat van de Aarde. Het vergt moeite om erachter te komen waar dat geld vandaan komt. Via de Kamer van Koophandel vragen we de nodige stukken op. Het spoor leidt naar techmiljardair John Caspers. Caspers was een van de oprichters van het beursgenoteerde techbedrijf Adyen. In 2025 stond hij op plek 33 in de Quote 500.

In 2021 richtte John Caspers, samen met voormalig NOS-journalist Merel Borger, de Limelight Foundation op. Deze stichting steunt onafhankelijke journalistiek en gezonde informatie-ecosystemen. Dit fonds verstrekt subsidies aan journalisten. Op sociale media meldt Limelight Foundation 270.000 euro te hebben toegekend aan Investico. Ook Follow the Money ontvangt geld uit dit fonds. Hans Laroes, de voormalige hoofdredacteur van de NOS, is tegenwoordig de voorzitter van Limelight Foundation.

John Caspers en Merel Borger zijn ook het duo achter Tanka Foundation, dat in 2022 werd opgericht. Borger bevestigt desgevraagd dat het geld in dit fonds uit het vermogen van Caspers komt. Borger: "Tanka Foundation heeft een brede algemeen-nutdoelstelling: het behoud van een leefbare aarde voor volgende generaties mensen en dieren. Daaronder valt natuurherstel en biodiversiteit, bescherming van zeeën en oceanen, verduurzaming van het voedselsysteem, onafhankelijke journalistiek en brede maatschappelijke ontwikkeling."

Onafhankelijke journalistiek en opkomen voor de aarde, de natuur en biodiversiteit gaan bij de fondsen van Caspers en Borger hand in hand.